

MEDIS ... Tisdagen den 8.februari

TVÅMINUTERSUPPGIFT ... ETT RECIPROKT PRONOMEN

En egen grupp pronomen utgörs av ett enda ord: reciproka pronomenet *varandra*. Reciprocitet betyder ömsesidighet. För att det ska vara möjligt att genomföra en ömsesidig handling måste subjektet vara plural. Till exempel: *De lurade varandra*. (OBS! Inte: *Hon lurade varandra*).

Ett ex. till:

De älskade varandra men de vara mycket fattiga. De hade knappast något att äta. De hade bara varandra.

Du har två minuter för den här uppgiften.

Sverige under 1800-talet

Svensk-norska unionen

Efter det misslyckade finska kriget 1808-1809, hade Sverige förlorat hela Finland till Ryssland. Sverige kompenserade förlusten med att erövra Norge, som 1814 tvingades att bilda en union med Sverige. De två länderna hade separata förvaltningar men samma kung och en gemensam utrikes- och försvarspolitik. Många norrmän var missnöjda med unionen och ville att Norge skulle bli självständigt. Tvångsäktenskapet mellan de båda länderna varade därför inte mer än i knappt hundra år. Unionsupplösningen ägde rum i Karlstad 1905 varefter de båda länderna fick sina nuvarande gränser

Jordbruket blir effektivare

I början av 1800-talet genomgick jordbruket i Sverige stora förändringar och omorganiserades genom de s.k. skiftesreformerna.

Tiden innan förändringen hade jordbruket vanligtvis varit utspritt och förlagt till mängder av små jordplättar i trakterna kring byarna. Men i samband med skiftesreformerna omfördelades byarnas jord och slogs ihop till större stycken. Det hela fick som följd att många av de gamla byarna splittrades varefter folk antingen flyttade in till städerna för att jobba med annat eller ut på den omkringliggande landsbygden för att odla upp nya marker.

Den odlade arealen ökade därför kraftigt under 1800-talet samtidigt som den framväxande industrin i tätorterna fick mer arbetskraft. Ny teknik gjorde också jordbruket effektivare och nya växtslag gav bättre skördar som kunde livnära fler människor.

Kring mitten av 1800-talet hade potatisen blivit det viktigaste livsmedlet för befolkningen. Sveriges befolkning ökade därför kraftigt under 1800-talet.

Förändringarna gjorde att bönderna fick det bättre. Bondeklassen blev också en stark politisk maktfaktor i riksdagen under den här tiden.

Sverige industrialiseras

Vid mitten av 1800-talet började Sverige industrialiseras.

I Storbritannien och några andra länder i Europa hade industrialiseringen redan pågått under lång tid. Eftersom flera av de nyligen industrialiserade länderna hade ont om skog, fanns en stor efterfrågan från utlandet på trä. Industrialiseringen av Sverige startade

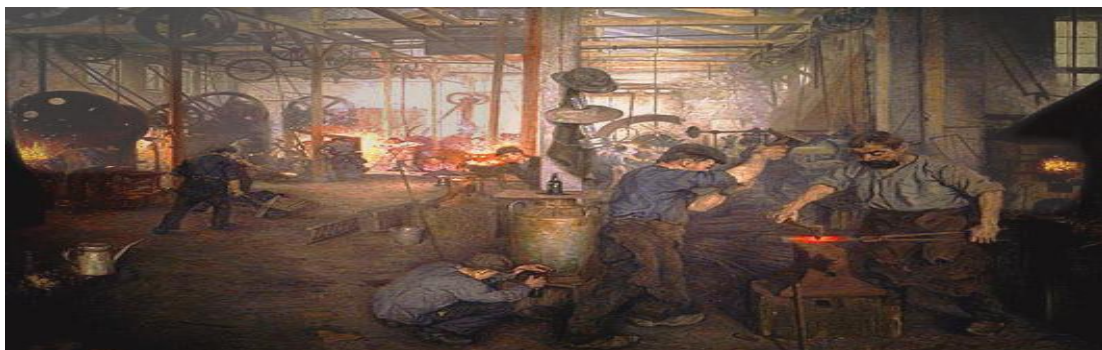
därför vid sågverken i Norrland där trävaror kunde utvinnas för export till utlandet.

Ångmaskiner hade nu ersatt vattenkraft och gjort det möjligt att anlägga nya sågverk och industrier var som helst. De tidigare sågarna drevs av vattenhjul och var därför tvungna att ligga vid forsar som dessutom ofta frös till is under vinterhalvåret. Med de nya ångmaskinerna behövde man inte längre ta hänsyn till vattenströmmar eller årstider. Ångmaskinerna underlättade också sågningen av virket, vilket ökade produktionen. Timmer flottades på älvarna ner till kusten där sågverksindustrierna låg, varifrån trävarorna sedan fraktas vidare med båt.

När efterfrågan på papper till tidningar och böcker ökade i slutet av 1800-talet, omformades en stor del av trävaruindustrin till den då mer lönsamma pappersmassaindustrin.

Under andra halvan av 1800-talet byggdes järnvägsnätet ut i Sverige. De nya förbindelserna gynnade den framväxande industrin som nu kunde placeras mer strategiskt än tidigare. Detta utnyttjades inte minst inom järnhanteringen som var beroende av goda transportmöjligheter.

Från och med 1870-talet började också den svenska verkstadsindustrin och textilindustrin att utvecklas. Samtidigt medförde nya metoder för tillverkning av stål och pappersmassa ett uppsving för de gamla basnäringarna.

Till Sverige kom industrialismen först under den senare delen av 1800-talet. Bilden visar några smeder och gjutare med lärlingar i fullt arbete inne i ett stålverk.

Den svenska snilleindustrin

I slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet hade den svenska industrin fått en egen karaktär. Inom verkstadsindustrin hade en "snilleindustri" växt fram som främst baserades på svenska

uppfinningar inom elektronik och kemi. Många av de nya verkstadsindustrierna blev snabbt världsledande exportföretag. Några av de mest kända är: AGA, Alfa-Laval, ASEA, LM Ericsson och SKF.

Framgångarna inom industrin förde med sig att arbetarnas löner höjdes. Detta ökade också den inhemska (svenska) marknaden för såväl industrins som jordbrukets produkter eftersom fler hade råd att köpa företagets varor.

Ett typiskt särdrag för den svenska industrin var att den låg utspridd över hela landet. Nästan alla små orter hade en industri. Den svenska industrin var dessutom bra på att utnyttja landets naturtillgångar.

Du får 15 minuter för den här uppgiften

JOBBA 2x2 och ställ frågor till varandra! ... om texten ovan

Ni får 12 minuter

PRONOMEN: forts. nr.3

Öppna Solnalänken och gå ordentligt igenom den. Öppna alla länkar och titta på filmer. Ställ gärna frågor om Du har några funderingar! PLEASE

<https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2019/02/sympathy-for-devil.html>

Du får 40 min för den här uppgiften

PRONOMEN ÖVNINGAR forts.

Nu när Du är klar med inlärningsdelen går vi över till de praktiska övningarna. Form i Fokus är en mycket bra övningsbok. Du får öppna länken och genomföra alla uppgifter/övningar. Gör sidor 97 - 112

https://www.bokus.com/bok/9789174347067/form-i-fokus-b-ovningsbok-i-svensk-grammatik/?utm_source=Criteo&utm_medium=CPC&utm_campaign=Criteo_active&utm_term=1585331476

Till vänster har Du "PROVLÄS" Tryck på den, PLEASE

Du får 30 min för den här uppgiften

En film om pronomen från grammatikbolaget

Öppna länken

<https://urplay.se/program/170828-grammatikbolaget-vad-ar-pronomen>
och se filmen. PLEASE.

Du får 10 min

PRONOMEN ... ÖVNINGAR (Självrättande)

Öppna länken

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/pronomen/> och testa
Dina kunskaper om pronomen.

I kväll får Du göra första fyra uppgifter. PLEASE

Du får 12 min.

TRÄNA PRATA!

6 olika dialoger ...

<https://www.youtube.com/watch?v=KXvFwOgCe9c>

- 1) Öppna länken och lyssna
- 2) Skriv ned Din egen dialog. Använd fantasi.

Du har 40 minuter för den här uppgiften.

8 SIDOR

Öppna länken <https://8sidor.se/> och läs om senaste nyheter från
Sverige och världen.

Du får 20 min

SVÅRA ORD ATT JOBBA MED!

Slå dank, dekadent ...

Öppna länken och jobba Dig genom kap. 2

<https://www.ovningsmastaren.se/ovningsmastaren/index.php/exercise/quiz/3951>

Du får 10 min

ALLT ÄR SOM FÖRUT ... Bo Sundström

... vi tar en drink i baren

<https://www.youtube.com/watch?v=j1dIODdAWfU>

Jag föll _ _ _ _ _ och handlöst
När jag mötte dig
Även om det gjorde ont
Har jag aldrig _ _ _ _ _ mig

Jag har gjort så dumma saker
Du kunde göra lika bra
Säkert mycket _ _ _ _ _
Men du är inte jag

Vad var det som hände
Ramlade himlen ned
Slockande solen
Eller var det något mer

Det enda jag hann tänka
Var att hoppas marken _ _ _
När du sade jag borde
Inte vara där du är

Låtsas som om vi aldrig _ _ _ _ _
Innan allt tog slut

**Vi kan drömma oss hem igen
Och att allt är som förut**

**Vi tar en drink i baren
Ses en sista gång
Jag kysser dig i nacken
De spelar våran sång
Jag får kalla dig min _ _ _ _ _
Och anar att du ler
Sedan kan jag försvinna
Du ser mig aldrig mer**

**Låtsas som om vi aldrig setts
Innan allt tog slut
Vi kan drömma oss hem igen
Och att allt är som förut**

**Vi tar en drink i baren
Innan allt tar _ _ _ _
Jag kysser dig i nacken
Och allt är som _ _ _ _ _**

**Lyssna på låten och fyll i luckorna. PLEASE!
Du får 12 min**

//Be good

Med aldrig sinande vänlighet

Dj